

Broj: 01 –755/25
Podgorica, 17.07.2026. godine
JJ/JJ

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, u skladu sa odredbom člana 41 Zakona o zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 42/11 i 32/14) postupajući po pritužbi X.X iz Podgorice, daje

MIŠLJENJE

I UVOD

1. U pritužbi se, između ostalog navodi: da se majka X X obraća radi zaštite svog djeteta X X (20XX) zbog ponovljenih povreda u privatnom vrtiću „X“ i naknadnog nepostupanja inspekcije za prosvjetu; da je njeno dijete pohađalo vrtić približno pet mjeseci bez većih incidenata; da u toku maja i juna 2025. godine nastupaju ponovljeni incidenti (ogrebotine, ugorizi) o čemu su roditelji blagovremeno obavještavali vaspitače i rukovodstvo vrtića; da prema obavještenjima vrtića, za sve navedene incidente odgovorno je isto dijete iz iste starosne grupe; da uprkos roditeljskim apelima i obećanjima uprave da će preduzeti mjere nadzora i zaštite nakon kraćeg perioda dolazi do novog ozbiljnijeg incidenta - dijete se preuzima ispred vrata sa dva jasno vidljiva ugriza na podlaktici, uz crvenilo, otok i podkožne masnice; da su kao roditelji odmah obezbjedili lječarski pregled i terapiju, te dokumentovane su povrede fotografijama; da su iz vrtića naveli da navodno „nije bilo moguće spriječiti događaj“ i da „nijesu u mogućnosti isključivati dijete koje grize zbog protivljenja majke djeteta“ iako su od iste majke djeteta obaviješteni da je dijete takođe prethodno ugrizlo i svoju sestru; da su se obratili inspekciji prosvjete ali da nijesu dobili odgovor; da traže da se sprovede u vrtiću nadzor i ispitaju sve okolnosti.

II POSTUPANJE ZAŠTITNIKA

2. Povodom iznijetih navoda, Zaštitnik je pokrenuo ispitni postupak i zatražio izjašnjenje od Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija – Odsjeka za prosvjetnu inspekciju, o mjerama i radnjama koje su preduzimali.

3. Zaštitniku je Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija Crne Gore - Odsjek za inspekciju za prosvjetu, prvi put dostavio obavještenje UP IN 01-749/25-482/5 od X.X.X godine u kojem se između ostalog navodi: da obavještavaju da je prosvjetna inspekcija dana 19.08.2025. godine na osnovu inicijative broj UP IN 01-749/25-482 od X.X.X godine izvršila inspekcijski nadzor kod Privatnog obrazovnog centra „XXXX X“ X, i o istom sačinila Zapisnik broj UP IN 01-749/25-482/2 od X.X.X u kojem je u najbitnijem konstatovano da je direktorici ustanove poznato da je samo jedan dječak mogao biti predmet nadzora, odnosno njegovo

ponašanje i to malodobni X.X. koji po izjavi direktorice ustanove ne pohađa predškolsko vanpitanje i obrazovanje u predmetnoj ustanovi već duži period i ista je izjavila da su roditeljima djeteta davali usmene preporuke da dječaka povedu kod psihologa.

4. Zaštitnik podsjeća da se iz naprijed navedenog obavještenja broj UP IN 01-749/25-482/5 od X.X.X.godine zaključuje da je izvršen inspekcijski nadzor i o istom sačinjen zapisnik broj UP IN01-749/25-482/2 od X.X.X.godine ali u koji nije izvršen uvid. Takođe radi bržeg okončanja postupka po ovoj pritužbi, zatražili smo da se u roku od 3 dana od dana prijema ovog akta, u skladu sa odredbom člana 35 Zakona o Zaštitniku, dostave detaljniji podaci o predmetnoj situaciji, jer iz dopisa to se nije moglo utvrditi, i u istom se navodi da je u pitanju malodobni dječak sa inicijalima X.X dok je predmet postupanja u ovom slučaju bilo maloljetno dijete X i X X.

5. Nakon upućenog dopisa i dvije urgencije Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija – Odsjek za prosvjetnu inspekciju, dostavilo je obavještenje UP IN 01-741/26-55/4 od X.X.X, u kojem se između ostalog navodi: da je predmetna inicijativa u vezi sa predmetnom situacijom sada postupajućoj inspektorki dostavljena po prvi put; da je prosvjetna inspektorka zatražila od arhive Ministarstva da provjere da li je neko drugi od kolega postupao po zahtjevu X i X.X u navednoj Ustanovi i dobila odgovor da nijesu pronašli nečije postupanje ili predmetnu inicijativu. Prosvjetna inspekcija, odnosno prosvjetna inspektorka izvršila je inspekcijski nadzor kod navedene Ustanove i sačinila Zapisnik o istom broj UP IN 01-741/26-55/2 od X.X.X, koje je dostavljen. Takođe, dostavljen je i Zapisnik broj UP IN 01-741/25-482 od X.X.X. koji je usko vezan sa predmetnom situacijom, kako bi kompletna predmetna situacija bila u potpunosti jasna i tačna.

6. U Zapisniku o izvršenom inspekcijskom nadzoru od X.X.X godine se između ostalog navodi: da je direktorica ustanove izjavila da dječak čiji roditelji su se obratili Zaštitniku školske 2025/26 nije upisivan u ustanovu, kao ni dijete na koje se imenovani roditelji žale. Da dijete na koje se roditelji žale jeste dijete u vezi kojeg je podnijeta prijava prošle godine, ali ne od strane imenovanih roditelja iz žalbe, već u vezi zaštite prava djeteta na koje se žale; da prosvjetnoj inspektorki do sada nije dostavljena predmetna inicijativa od imenovanih roditelja; Prosvjetna inspektorka konstatuje da je postupak inspekcijskog nadzora kod Ustanove pokrenut bio prošle godine na osnovu inicijative za vršenje inspekcijskog nadzora broj UP IN 01-741/25-482/2 od X.X.X godine. U predmetnoj inicijativi se u najbitnijem navodilo da je jedno dijete ugrizlo drugo. Roditelji drugog djeteta su kako se navodi reagovali burno i uprava vrtića je donijela odluku da dijete koje je ušlo drugo dijete udalji iz kolektiva na nekoliko sedmica. Zahtijeva se provjera da li je po zakonu udaljiti dijete iz vrtića u ovakvim situacijama. Prosvjetna inspektorka je u vezi sa gore navedenim sačinila Zapisnik o izvršenom inspekcijskom nadzoru broj UP IN 01-741/25-482/2 od X.X.X godine u kojem je konstatovano da je direktorica Ustanove dala pisanu izjavu u kojoj je u najbitnijem navela da je uputila roditelje da posjete psihološkinju sa kojom ustanova ima saradnju, ali da nijesu ispisali dijete iz vrtića, da su samo upoznali roditelje sa činjenicom da njihovo dijete ujeda, ali smatraju i da je dijete još uvijek malo; Inspektorki je na uvid dostavljena dokumentacija i to: Ugovor o predškolskom obrazovanju broj 16/24 od X.X.X. godine zaključen sa roditeljima jednogodišnjeg djeteta X.X. Uz isti dostavljeno je: Pristupnica za upis djeteta u ustanovu; popunjen od strane majke djeteta, zdravstveni karton i potvrda za vrtić izdata od strane X.X u kojoj je u najbitnijem navedeno da nema kontraindikacija za boravak u ustanovu zatvorenog tipa; Uvidom u pedagošku evidenciju i dokumentaciju ustanove konstatovano je da dijete tada nije bilo ispisano iz ustanove. Uvidom u pedagošku evidenciju i dokumentaciju ustanove, odnosno matičnu knjigu konstatuje se da školske 2025/2026. godine u istoj u predškolsko obrazovanje nije upisano dijete X.X kao ni dijete X i X.X. Na osnovu svega navedenog prosvjetna inspektorka konstatovala je da nema osnova za preduzimanje upravnih mjera i radnji iz nadležnosti organa.

7. Institucija je dostavljene zapisnike o inspekcijskom nadzoru dostavila roditeljima na upoznavanje kako bi se izjasnili na iste, koji su dostavili obavještenje u kojem se između ostalog navodi: da ne prihvataju nalaze i zaključke iz dostavljenih zapisnika; da traže da se po predmetu postupi do kraja na način propisan zakonom; da je predmet nadzora nezakonito sužen; da je predmet i suština pritužbe bezbjednost djeteta, ponovljene povrede i neispunjavanje obaveze ustanove da se dijete zaštititi od nasilja i povreda; da to uopšte nije ispitano; da provjera evidencije ne može biti odgovor na prijavu koja se tiče fizičkog integriteta i bezbjednosti djeteta; da je postupak sproveden jednostrano uz povredu načela materijalne istine, da se nalaz zasniva na izjavi direktorice i na dokumentaciji same ustanove; da kao roditelji nijesu kontaktirani, niti pozvani da se izjasne, niti im je tražena bilo kakva isprava ili dokaz, iako su svu dokumentaciju stavili na raspolaganje po pozivu; da im je uskraćeno pravo da učestvuju u postupku i da utiču na utvrđivanje činjenica; da je dijete ispisano upravo zbog propusta u njegovoj zaštiti; da naknadni upis ne govori ništa o tome da li su prava djeteta povrijeđena dok je boravilo u ustanovi; da su pomiješana dva predmeta; da se zapisnik od X.X.X godine odnosila na zaštitu drugog djeteta –agresora i njegovo udaljšavanje iz kolektiva, a ne na njihovu pritužbu; da postupanje po toj pritužbi ne može zamijeniti ispitivanje povrede prava njihovog djeteta; da je zanemarena ključna dokumentacija koju su dostavili; da posebno naglašavaju da su “udaljili iz kolektiva na nekoliko sedmica” dijete koje je ujedalo, da su znali za ponovljenu opasnost i da je ustanova imala sredstva da reaguje, pa ipak nije zaštitila njihovo dijete; da nalazi inspekcije potkrepljuju a ne pobijaju navode njihove pritužbe.

III UTVRĐENE ČINJENICE I OKOLNOSTI

8. Na osnovu navoda iz pritužbe, izjašnjenja i dostavljene dokumentacije u ispitnom postupku je utvrđeno:

- da se X X obraćala radi zaštite svog djeteta X X (20XX) zbog ponovljenih povreda koje je doživio u privatnom vrtiću „X“ X koji je licenciran;
- da je X.X (20XX) pohađao vrtić približno pet mjeseci bez većih incidenata, i da u toku maja i juna 2025.godine nastupaju ponovljeni incidenti (ogrebotine, ugrizi) o čemu su roditelji blagovremeno obavještavali vaspitače i rukovodstvo vrtića;
- da dječak ne pohađa vrtić od X.X.X.godine i da je kao majka nezadovoljna reakcijom i postupanjem ustanove kao i inspekcije;
- da je Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija Crne Gore - Odsjek za inspekciju za prosvjetu, i prosvjetna inspektorka izvršila inspekcijski nadzor i dostavila Zapisnik o istom broj UP IN 01-741/26-55/2 od X.X.X.godine, uz koji je dostavljen i Zapisnik broj UP IN 01-741/25-482 od X.X.X.godine, koji je usko vezan sa predmetnom situacijom;
- da je u Zapisniku o izvršenom inspekcijskom nadzoru od X.X.X godine direktorica ustanove izjavila da dječak čiji roditelji su se obratili Zaštitniku školske 2025/26 nije upisivan u ustanovu, kao ni dijete na koje se imenovani roditelji žale;
- da je u Zapisniku o izvršenom inspekcijskom nadzoru broj UP IN 01-741/25-482/2 od X.X.X godine, direktorica Ustanove dala pisanu izjavu u kojoj je u najbitnijem navela da je uputila roditelje da posjete psihološkinju sa kojom ustanova ima saradnju, ali da nijesu ispisali dijete iz vrtića, da su samo upoznali roditelje sa činjenicom da njihovo dijete ujedalo, ali smatraju i da je dijete još uvijek malo;
- da je uvidom u pedagošku evidenciju i dokumentaciju ustanove, odnosno matičnu knjigu konstatovano da školske 2025/2026. godine u predškolsko obrazovanje nije upisano dijete X.X., kao ni dijete X i X.X;

- da je na osnovu svega navedenog prosvjetna inspektorka konstatovala je da nema osnova za preduzimanje upravnih mjera i radnji iz nadležnosti organa.

IV RELEVANTNI PROPISI

9. Ustav Crne Gore propisuje da:

Crna Gora jemči i štiti prava i slobode. Prava i slobode su nepovredivi.

Svako je obavezan da poštuje prava i slobode drugih. (Član 6)

Zabranjena je svaka neposredna ili posredna diskriminacija, po bilo kom osnovu. (Član 8)

Svako ima pravo na jednaku zaštitu svojih prava i sloboda. (Član 19)

Dijete uživa prava i slobode primjereno njegovom uzrastu i zrelosti.

Djetetu se jemči posebna zaštita od psihičkog, fizičkog, ekonomskog i svakog drugog iskorišćavanja ili zloupotrebe. (Član 74)

10. Konvencijom o pravima djeteta UN-a propisano je:

U svim akcijama u vezi s djecom, bez obzira da li ih poduzimaju javne ili privatne društvene dobrotvorne institucije, sudovi, upravne vlasti ili zakonska tijela, najbolji interesi djeteta biće od prvenstvenog značaja.

Države-potpisnice uzimaju na sebe da osiguraju djetetu zaštitu i brigu koja je potrebna za njegovu dobrobit, uzimajući u obzir prava i dužnosti njegovih roditelja, zakonskih staratelja ili drugih pojedinaca zakonski odgovornih za njega, i da bi se ovo postiglo, preduzeće sve zakonske i upravne mjere. (Član 3 stav 1 i 2)

Države-potpisnice će osigurati da se institucije, službe i ustanove odgovorne za brigu o djeci i njihovu zaštitu pridržavaju standarda uspostavljenih od odgovarajućih vlasti, naročito u pogledu sigurnosti, zdravlja, u broju i prikladnosti njihovog osoblja kao i odgovarajućeg nadzora nad njima. (Član 3)

Države-potpisnice se slažu da se obrazovanje djeteta usmjeri ka:

(a) Razvoju dječije ličnosti, talenta i mentalnih i fizičkih sposobnosti do njihovih punih mogućnosti;

(d) Pripremi djeteta za odgovoran život u slobodnom društvu, u duhu razumijevanja, mira, tolerancije, jednakosti ..(čl. 29 stav 1 tačka 1 i 4)

11. Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju ("Službenom listu RCG", br. 64/2002, 31/2005, 49/2007, 4/2008 - drugi zakon, 21/2009 - drugi zakon, 45/2010, 40/2011 - drugi zakon, 45/2011, 36/2013 - Odluka US CG, 39/2013, 44/2013, 47/2017, 59/2021, 76/2021 - ispravka, 146/2021, 3/2023, 84/2024 i 89/2025) propisuje:

Ovim zakonom uređuju se organizacija i uslovi za obavljanje obrazovnog i vaspitnog rada u oblastima: predškolskog vaspitanja i obrazovanja, osnovnog obrazovanja i vaspitanja, srednjeg opšteg obrazovanja, stručnog obrazovanja, vaspitanja i obrazovanja lica sa posebnim obrazovnim potrebama i obrazovanja odraslih. (Član 1)

Obrazovanje i vaspitanje ima za cilj da:

1) obezbijedi mogućnost za svestrani razvoj pojedinca, bez obzira na pol, životno doba, invaliditet, socijalno i kulturno porijeklo, nacionalnu i vjersku pripadnost i tjelesnu i psihičku konstituciju;

2) zadovolji potrebe, interesovanja, želje i ambicije pojedinca za cjeloživotnim učenjem;

3) omogućiti postizanje međunarodno uporedivog nivoa znanja, vještina i kompetencija;

4) razvija svijest, potrebu i sposobnost za očuvanje i unapređenje ljudskih prava, pravne države, prirodne i društvene sredine, multietičnosti i različitosti;

5) razvija svijest o državnoj pripadnosti Crnoj Gori i njenoj kulturi, tradiciji i istoriji;

6) omogućujući pojedincu, u skladu sa sopstvenim mogućnostima, uključivanje i participaciju na svim nivoima rada i djelovanja;

7) razvija svijest o nacionalnoj pripadnosti, kulturi, istoriji i tradiciji;

8) doprinosi ostvarivanju strateških ciljeva Crne Gore. (Član 2)

Obrazovanje i vaspitanje ostvaruje se u predškolskoj ustanovi, školi, obrazovnom centru, resursnom centru, kod organizatora za obrazovanje odraslih i u domu učenika (u daljem tekstu: ustanova), u skladu sa ovim zakonom, a na način i pod uslovima propisanim posebnim zakonom.

Ustanova iz stava 1 ovog člana osniva se kao javna ustanova ili privatna ustanova. (Član 3)

U ustanovi nije dozvoljeno: fizičko, psihičko i socijalno nasilje; zlostavljanje i zanemarivanje djece i učenika; fizičko kažnjavanje i vrijeđanje ličnosti, kao i seksualna zloupotreba djece i učenika ili zaposlenih.

U ustanovi je zabranjen svaki oblik nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja iz stava 1 ovog člana od strane djeteta, odnosno učenika, njegovog roditelja ili drugog lica, kao i nastavnika i drugog zaposlenog u ustanovi nad djetetom, odnosno učenikom, nastavnikom i drugim zaposlenim u ustanovi.

Protiv lica koja vrše nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje iz stava 1 ovog člana ustanova pokreće odgovarajući postupak, u skladu sa zakonom.

U ustanovi je zabranjen svaki oblik diskriminacije u skladu sa zakonom.

Ustanova je dužna da sprovodi preventivne aktivnosti radi zaštite od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja iz stava 1 ovog člana.

Sadržaj i način sprovođenja preventivnih aktivnosti iz stava 5 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove prosvjete (u daljem tekstu: Ministarstvo). (Član 9a)

U postupku rješavanja konflikata među djecom, učenicima, roditeljima, usvojiocima ili starateljima (u daljem tekstu: roditelj) i zaposlenim u ustanovi mogu se angažovati medijatori, u skladu sa zakonom. (Član 9b)

Nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona vrši Ministarstvo, u skladu sa zakonom.

Inspekcijski nadzor nad radom ustanova vrši nadležna prosvjetna inspekcija. (Član 16)

Ustanovom rukovodi direktor.

Direktor ustanove je i pedagoški rukovodilac. (Član 77)

Direktor ustanove:

- 1) planira, organizuje i rukovodi radom ustanove;
- 2) organizuje racionalno i efikasno izvođenje obrazovnog programa;
- 3) obezbjeđuje jednakost učenika u ostvarivanju prava na obrazovanje i vaspitanje, u skladu sa njihovim sposobnostima;
- 4) priprema predlog godišnjeg plana rada i odgovoran je za njegovo sprovođenje;
- 5) rukovodi radom nastavnčkog, odnosno stručnog vijeća;
- 6) vrši izbor nastavnika, stručnih saradnika i drugih zaposlenih u ustanovi;
- 7) predlaže akt o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta;
- 8) vrši pedagoško- instruktivni rad;
- 9) odlučuje o pravima i obavezama zaposlenih, u skladu sa zakonom;
- 10) podstiče stručno obrazovanje i usavršavanje nastavnika i predlaže njihovo napredovanje;
- 11) donosi plan unapređenja kvaliteta obrazovno-vaspitačkog rada ustanove;
- 12) zastupa i predstavlja ustanovu i odgovoran je za zakonitost rada ustanove;
- 13) sarađuje sa roditeljima i sredinom;
- 14) obrazuje komisije za provjeru znanja učenika u toku trajanja nastave, na zahtjev učenika, roditelja ili staratelja;

15) obavlja druge poslove, u skladu sa zakonom i statutom ustanove. (Član 82)

12. Zakon o predškolskom vaspitanju i obrazovanju ("Sl. List RCG", br. 62002, 49/07, "Sl. List Crne Gore", br. 80/10, 40/11) propisuje:

Predškolsko vaspitanje i obrazovanje, kao dio jedinstvenog vaspitno-obrazovnog sistema, ostvaruje se na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom. (Član 1)

Predškolskim vaspitanjem i obrazovanjem se ostvaruje vaspitanje i obrazovanje djece, vodi briga o djeci i pruža pomoć roditeljima u poboljšanju kvaliteta života porodice i djece. (Član 2)

Predškolsko vaspitanje i obrazovanje obuhvata djecu do polaska u osnovnu školu. (Član 3)

Ciljevi predškolskog vaspitanja i obrazovanja su:

- 1) stvaranje uslova za život, igru i razvoj djece;
- 2) razvijanje sposobnosti razumijevanja i prihvatanja sebe i drugih;
- 3) razvijanje sposobnosti za dogovaranje, uz uvažavanje različitosti i učestvovanja u grupi;
- 4) razvijanje sposobnosti prepoznavanja emocija i podsticanje emotivnog doživljavanja i izražavanja;
- 5) njegovanje radoznalosti, istraživačkog duha, mašte i intuicije, kao i razvijanje mišljenja;
- 6) podsticanje jezičkog razvoja, kao vještine komunikacije, stvaralačkog i kreativnog korišćenja govora;
- 7) podsticanje doživljavanja umjetničkih djela i umjetničkog izražavanja;
- 8) bogaćenje dječjeg iskustva kroz različite tipove aktivnosti iz svakodnevnog života;
- 9) podsticanje tjelesnog i motoričkog razvoja;
- 10) razvijanje samostalnosti, higijenskih navika i brige za zdravlje;
- 11) razvijanje pozitivnog odnosa prema prirodi i zaštiti životne sredine;
- 12) razvijanje sposobnosti razumijevanja i usvajanja osnovnih socijalnih, moralnih i drugih vrijednosti;
- 13) razvijanje svijesti o jednakosti i ravnopravnosti polova. (Član 4)

13. Zakon o prosvjetnoj inspekciji ("Sl. list RCG", br. 80/2004) propisuje:

Inspeksijski nadzor u pogledu pridržavanja zakona, drugih propisa i opštih akata u ustanovama iz oblasti: predškolskog vaspitanja i obrazovanja, osnovnog obrazovanja i vaspitanja, srednjeg opšteg obrazovanja, stručnog obrazovanja, visokog obrazovanja i nauke, vaspitanja i obrazovanja lica sa posebnim potrebama, obrazovanja odraslih i učeničkog i studentskog standarda (u daljem tekstu: ustanova), vrši ministarstvo nadležno za poslove prosvjete i nauke. (Član 1)

Inspeksijski nadzor iz člana 1 ovog zakona neposredno vrše prosvjetni inspektori (u daljem tekstu: inspektor). (Član 2)

Inspektor ima obavezu i ovlašćenje da vrši nadzor u odnosu na:

1) organizaciju obrazovno-vaspitnog rada u ustanovi (organizovanje nastave po odjeljenjima, odnosno grupama; sedmični broj časova nastave; raspored nastavnika po predmetima, odnosno po oblastima; broj učenika u odjeljenju, odnosno djece u grupi; ostvarivanje obrazovno-vaspitnog rada u skladu sa obrazovnim programom i školskim kalendarom; radno vrijeme nastavnika i saradnika; ostvarivanje obaveznog osnovnog obrazovanja i dr.);

2) osnivanje, upis u Centralni registar Privrednog suda, početak rada, statusne promjene, organizovanje područne ustanove, odnosno vaspitne jedinice, kao i kontrolu sprovođenja postupka zabrane i prestanka rada ustanove;

3) upotrebu udžbenika i drugih nastavnih sredstava, osim u ustanovama visokog obrazovanja;

4) upis, prava i obaveze djece, učenika i polaznika obrazovanja;

5) upis, prava i obaveze, prestanak statusa studenta i isključenje studenata;

- 6) način ocjenjivanja i napredovanja učenika i studenata u skladu sa zakonom, drugim propisom i obrazovnim programom;
 - 7) primjenu pohvala, nagrada i vaspitnih mjera prema učenicima i studentima;
 - 8) način obavljanja pripravnčkog staža i postupak polaganja stručnog ispita;
 - 9) primjenu propisa o usavršavanju i napredovanju nastavnika;
 - 10) primjenu propisa o izboru u akademska i naučna zvanja;
 - 11) rad stručnih organa, organa upravljanja i rukovođenja ustanove, osim u ustanovi visokog obrazovanja;
 - 12) vođenje propisane evidencije i dokumentacije i izdavanje javnih isprava u ustanovi;
 - 13) primjenu normativa i standarda, u skladu sa zakonom;
 - 14) način obrazovanja savjeta roditelja i zajednice učenika u ustanovi;
 - 15) način organizovanja učeničke zadruge;
 - 16) obavljanje obrazovno-vaspitne djelatnosti na osnovu koncesije;
 - 17) pripremu učenika kao osnovne ili dopunske djelatnosti nastavnika;
 - 18) postupak donošenja i primjene opštih akata ustanove;
 - 19) naplatu naknada, školarina i drugih naknada koje plaćaju djeca, učenici, polaznici obrazovanja i studenti;
 - 20) druge poslove utvrđene zakonom. (Član 3)
- Kada se u postupku inspekcijskog nadzora ocijeni da je povrijeđen zakon ili drugi propis ili da se ne poštuju propisani standardi ili normativi, pored upravnih mjera i radnji propisanih Zakonom o inspekcijskom nadzoru, inspektor je obavezan da:
- 1) privremeno zabrani obavljanje obrazovno-vaspitnog rada nastavniku koji ne ispunjava propisane uslove u pogledu profila stručne spreme, kao i nastavniku koji učini povredu radne obaveze za koju je Opštim zakonom o obrazovanju i vaspitanju propisana mjera prestanka radnog odnosa;
 - 2) predloži za razrješenje direktora ustanove u slučajevima utvrđenim Opštim zakonom o obrazovanju i vaspitanju;
 - 3) obustavi i poništi upis djece, učenika, polaznika obrazovanja i studenata koji nije obavljen u skladu sa zakonom i drugim propisom;
 - 4) obustavi polaganje ispita koji se ne obavljaju u skladu sa zakonom i drugim propisom i naredi nadležnom organu ustanove da poništi ispite i javne isprave izdate na osnovu tih ispita;
 - 5) naredi otklanjanje utvrđenih nepravilnosti u postupku napredovanja nastavnika, odnosno izbora u akademsko zvanje;
 - 6) naredi ustanovi obrazovanje ocjene po nalazu komisije za provjeru znanja učenika, u skladu sa zakonom;
 - 7) naredi otklanjanje utvrđenih nepravilnosti u postupku utvrđivanja ocjena i uspjeha učenika, u skladu sa zakonom;
 - 8) naredi ustanovi produžetak nastavne godine, u skladu sa zakonom;
 - 9) naredi ustanovi da, u slučajevima propisanim zakonom, organizuje pripremanje učenika za polaganje razrednih ispita. (Član 4)

14. Zakon o inspekcijskom nadzoru Crne Gore ("Službeni list RCG" broj 39/03, 76/09 i "Službeni list Republike Crne Gore" broj 57/11, 18/14, 11/15, 52/16) propisuje:

Ovim zakonom uređuju se načela inspekcijskog nadzora, način i postupak vršenja inspekcijskog nadzora, obaveze i ovlašćenja inspektora i druga pitanja od značaja za vršenje inspekcijskog nadzora. (Član 1)

Inspekcijski nadzor vrši se u oblastima određenim zakonom kod fizičkih lica, nevladinih organizacija, privrednih društava i drugih oblika obavljanja privrednih djelatnosti, javnih preduzeća, javnih ustanova i drugih pravnih lica,

državnih organa i službi, organa državne uprave, organa lokalne samouprave, organa lokalne uprave i službi opštine, Glavnog grada, Prijestonice i drugih oblika lokalne samouprave (u daljem tekstu: subjekat nadzora).

Inspekcijski nadzor se vrši u pogledu pridržavanja zakona, drugih propisa i opštih akata, kao i preduzimanja upravnih i drugih mjera i radnji u cilju da se utvrđene nepravilnosti otklone i obezbijedi pravilna primjena propisa. (Član 3)

U vršenju inspekcijskog nadzora inspektor ima ovlašćenja da:

1) pregleda: objekte i prostorije, zemljište, opremu i uređaje, sredstva rada i druge predmete, proizvode koji se stavljaju u promet, robu u prometu, vršenje prometa robe i pružanje usluga, poslovne knjige, evidencije i registre, ugovore, javne isprave i drugu poslovnu dokumentaciju;

2) utvrđuje identitet subjekta nadzora i drugih lica;

3) uzima izjave od subjekta nadzora i drugih lica;

4) uzima uzorke koji su potrebni za utvrđivanje činjeničnog stanja;

5) naredi preduzimanje odgovarajućih mjera i radnji radi obezbjeđenja vršenja nadzora;

6) privremeno oduzme dokumentaciju, predmete i druge stvari koje su neophodne radi utvrđivanja činjeničnog stanja;

7) zabrani vršenje određenih radnji;

8) obezbijedi izvršenje naloženih mjera;

9) preduzima i druge propisane mjere kojima se obezbjeđuje vršenje inspekcijskog nadzora. (Član 14)

Radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti, inspektor je ovlašćen i obavezan da subjektu nadzora:

1) ukaže na utvrđene nepravilnosti i odredi rok za njihovo otklanjanje;

2) naredi preduzimanje odgovarajućih mjera i radnji u roku koji odredi;

3) privremeno zabrani vršenje djelatnosti i drugih radnji;

4) privremeno oduzme predmete ili sredstva kojima je učinjeno neko kažnjivo djelo, do okončanja tog postupka;

5) izriče novčane kazne, u skladu sa zakonom i drugim propisom;

6) izda prekršajni nalog;

7) podnese krivičnu ili drugu odgovarajuću prijavu;

8) vrši druga ovlašćenja i obaveze u skladu sa propisima.

Ovlašćeni inspektor može podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka. (Član 15)

Kad se u postupku inspekcijskog nadzora utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis ili da se ne poštuju propisani standardi ili normativi, inspektor je obavezan da preduzme upravne mjere i radnje utvrđene posebnim propisom kojim je uređena oblast u kojoj se vrši inspekcijski nadzor, a naročito:

1) naredi otvaranje, odnosno zatvaranje objekta ili prostorije;

2) naredi obustavu gradnje, odnosno izvođenje radova;

3) naredi rušenje, uklanjanje bespravno započetog ili podignutog objekta i uklanjanje stvari sa određenog prostora;

4) naredi povlačenje robe iz prometa, odnosno stavljanje robe u promet;

5) naredi oduzimanje ili uništenje stvari, roba i drugih proizvoda, kao i životinja;

6) zabrani korišćenje prostora, sredstava rada, opreme, pogona, uređaja, poslovnih i drugih objekata, prevoznih i drugih sredstava;

7) zabrani raspolaganje novčanim sredstvima sa poslovnog računa;

8) zabrani proizvodnju, upotrebu ili promet robe ili pružanje usluga;

9) zabrani kretanje lica na određenom prostoru, kada postoji opasnost ugrožavanja života i zdravlja fizičkih lica;

10) zabrani vršenje bilo koje radnje kojom se ugrožava životna sredina, imovina, ili se dovodi u opasnost život ili zdravlje fizičkih lica;

11) do odluke nadležnog organa, oduzme predmete, opremu, sredstva rada i druga sredstva kojima je učinjeno neko kažnjivo djelo;

12) oduzme ostvarenu imovinsku korist, do odluke nadležnog organa;

13) naredi i preduzimanje drugih mjera kojima se obezbjeđuje otklanjanje utvrđenih nepravilnosti u skladu sa posebnim propisima.

Mjere i radnje iz stava 1. ovog člana traju dok se ne otklone nepravilnosti, odnosno dok traju okolnosti zbog kojih su izrečene.

Inspektor može preduzeti, istovremeno, i više upravnih mjera ili radnji kada to nalaže javni interes ili svrha i cilj nadzora. (Član 16)

15. Protokol o postupanju u slučajevima vršnjačkog nasilja i vandalizma propisuje:

Korak I prekidanje nasilja – Na nasilje se reaguje odmah. U najtežim situacijama nasilja, kao i u situacijama kada postoji samo sumnja da se dešava nasilje, ne treba odlagati reagovanje. Potrebno je zaustaviti nasilje i obezbijediti sigurnost za svu djecu.

Korak II smirivanje situacije – Svi zaposleni su u obavezi da reaguju kako bi se zaustavilo nasilje ili obavijeste stručne saradnike¹, upravu škole i Tim. Reagovati se mora podjednako i na sumnju, kao i na saznanje o postojanju nasilja. Važno je da u školi postoje unaprijed dogovoreni mogući načini reagovanja u različitim situacijama.

Korak III razgovor sa učenicima – Odjeljenjski starješina, stručni saradnik razgovara sa učenicima. U slučaju teških oblika nasilja i vandalizma koji se dešavaju u školi uprava odmah poziva hitnu službu ili slučaj prijavljuje policiji (predstavnik škole – poželjno je da član stručne službe bude prisutan uz dijete i roditelja/staratelja).

Korak IV razgovor sa roditeljima i djecom – Neophodno je uključiti roditelje i obavijestiti ih o dešavanjima, ali i o koracima koji se preduzimaju u obrazovno-vaspitnoj ustanovi povodom situacije. Na individualne razgovore, stručni saradnici i odjeljenjski starješina poziva roditelje djeteta žrtve nasilja i djeteta/djece koje/a je/su počinila nasilje. Na osnovu procjene stručnih saradnika i Tima, ovi razgovori se mogu nastaviti spajanjem roditelja uključene djece.

Korak V preduzimanje zaštitnih i zakonskih mjera – Nakon konsultacija, na nivou odjeljenjskog/nastavničkog vijeća, a na predlog Tima, definišu se zaštitne i zakonske mjere i dogovorene aktivnosti prema svim akterima.

Korak VI uključivanje nadležnih službi – Po potrebi, uključuju se nadležne službe u zavisnosti od oblika nasilja i potrebe djeteta žrtve nasilja (zdravstvene službe, centri za socijalni rad). U slučaju da je djetetu potrebna fizička zaštita ili kada postoji sumnja da je učinjeno krivično djelo ili prekršaj, potrebno je obavijestiti lokalni centar bezbjednosti.

Korak VII praćenje efekta preduzetih mjera – Nastavnik, odjeljenjski starješina, stručni saradnici i Tim planiraju praćenje preduzetih zaštitnih mjera:

1) ponašanje djeteta žrtve nasilja (da li se povlači, da li postaje agresivno, da li traži podršku i na koji način, itd.);

2) ponašanje djeteta koje je počinilo nasilje (da li nastavlja sa napadima, da li traži druge žrtve, da li ga grupa odbacuje ili podržava);

3) kako reaguju svjedoci i/ili posmatrači (da li se obraćaju starijima za pomoć, da li svi znaju kako da potraže pomoć, da li sami preduzimaju neke akcije i sl.);

4) kakva je atmosfera u odjeljenju (da li se izdvajaju nove grupe...).

16. Zakonom o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore („Službeni list CG” br. 42/11 i 32/14) propisano je:

Zaštitnik/ca samostalno i nezavisno, na načelima pravde i pravičnosti, preduzima mjere za zaštitu ljudskih prava i sloboda, kad su povrijeđena aktom, radnjom ili nepostupanjem državnih organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave i lokalne uprave, javnih službi i drugih nosilaca javnih ovlaštenja (u daljem tekstu: organi), kao i mjere za sprječavanje mučenja i drugih oblika nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja i kažnjavanja i mjere za zaštitu od diskriminacije. (Član 2)

Zaštitnik/ca je ovlašten/a da postupa po pritužbama koje se odnose na rad sudova u slučaju odugovlačenja postupka, zloupotrebe procesnih ovlaštenja ili neizvršavanja sudskih odluka. (Član 17)

Zaštitnik/ca nije ovlašten/a da mijenja, ukida ili poništava akte organa.

Zaštitnik/ca ne može da zastupa stranke u postupku, niti da u njihovo ime ulaže pravna sredstva, osim u slučaju iz člana 27 stav 2 ovog zakona. (Član 22)

Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda.

Kad Zaštitnik/ca utvrdi da je došlo do povrede ljudskih prava i sloboda, mišljenje sadrži i preporuku o tome šta treba preduzeti da bi se povreda otklonila, kao i rok za njeno otklanjanje. (Član 41)

Starješina/ka, odnosno lice koje rukovodi organom na čiji rad se preporuka odnosi obavezan je da, u ostavljenom roku, dostavi izvještaj o preduzetim radnjama za izvršenje preporuke.

Ukoliko starješina/ka, odnosno lice koje rukovodi organom ne postupi po preporuci u određenom roku, Zaštitnik/ca može upoznati neposredno viši organ, podnijeti poseban izvještaj ili obavijestiti javnost. (Član 42)

O rezultatima ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca obavještava podnosioca/teljku pritužbe dostavljanjem mišljenja. (Član 43)

V ZAKLJUČNA OCJENA

17. Zaštitnik ljudskih prava i sloboda nakon sprovedenog ispitnog postupka i dobijene dokumentacije zapaža da su nadležni iz Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, Odsjek za prosvjetnu inspekciju, preduzimali aktivnosti iz svoje nadležnosti, ali da u ovom trenutku sa sigurnošću ne može utvrditi da je došlo do povrede prava na koje se ukazivalo, i da cijeni zabrinutost i subjektivni osjećaj roditelja.

18. Zaštitnik također zapaža da i pored preduzetih mjera i radnji od strane organa cjelokupna situacija i preduzete mjere nijesu dale rezultata u razrješenju situacije i stvaranja podsticajnog okruženja za dalji razvoj maloljetnog dječaka X.X (20XX), te samim tim nijesu bile u njegovom najboljem interesu, pa su proizvele odluku roditelja da dječak više ne pohađa vrtić od X.X.X.godine.

19. Zaštitnik također zapaža iz dobijenih izjašnjenja da su izvršeni inspeksijski nadzori u kojima je konstatovano da nema osnova za preduzimanje upravnih mjera i radnji iz nadležnosti prosvjetne inspekcije. S tim u vezi, Zaštitnik podsjeća na odredbe čl.22 Zakona o zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore kojom je propisano da Zaštitnik nije ovlašten da mijenja, ukida ili poništava akte organa, niti može da zastupa stranke u postupku, niti da u njihovo ime ulaže pravna sredstva, osim u slučaju iz člana 27 stav 2 ovog zakona.

20. Zaštitnik cijeni i razumije zabrinutost roditelja u ovakvim situacijama i zapaža da nadležni iz vrtića koji je pohađao maloljetni dječak nijesu doprinijeli razrješenju sporne situacije već su pokazali dozu nerazumijevanja između roditelja i uprave. Da po navodima roditelja nijesu preduzeli odmah mjere i radnje iz svoje nadležnosti prema djeci i roditeljima, niti njih kao roditelje pozvali na razgovor i razriješili spornu situaciju.

21. Zaštitnik ne spori subjektivni osjećaj zaposlenih u obrazovnom sistemu i njihovu odluku o prijavama nadležnim organima, ali ga zabrinjava činjenica da se nejasnoće između roditelja i vaspitača/nastavnika upravo završavaju prijavama nadležnim organima ili inspekciji, što ni u kom slučaju ne može doprinjeti razrješenju spornih situacija već ih samo dodatno usložnjavaju, i nijesu u najboljem interesu učesnika obrazovnog procesa. Nedovoljna i neadekvatna komunikacija proizvodi i produbljuje probleme i ukazuje na neophodnost sprovođenja obuka, te konkretne primjene medijacije u školskom okruženju na svim nivoima. Sa ovakvom situacijom Zaštitnik se susretao u radu na drugim predmetima i u drugim obrazovnim ustanovama.

22. Zaštitnik razumije postupanje i odluku roditelja da usled nerazumijevanja sa obrazovnom ustanovom i izostanka adekvatnog odgovora Ministarstva, dječaka ispišu iz vrtića, gdje će u drugačijoj atmosferi nastaviti svoje vaspitanje.

23. Zaštitnik podsjeća da je preduslov stvaranja pozitivne atmosfere i uspostavljanje povjerenja, poštovanja i prijateljskog odnosa. Pozitivan i otvoren model u komunikaciji i način obraćanja djeci i roditeljima utiče i deluje na stvaranje pozitivne ili negativne atmosfere. Zaštitnik podsjeća na važnost uspostavljanja povoljne i podsticajne klime u obrazovnim ustanovama čemu poseban doprinos mogu i treba da daju psihološko pedagoške službe koje postoje u obrazovnim ustanovama.

24. Zaštitnik podsjeća i na odredbe Konvencije o pravima djeteta da u svim akcijama u vezi s djecom, bez obzira da li ih poduzimaju javne ili privatne društvene dobrotvorne institucije, sudovi, upravne vlasti ili zakonska tijela, najbolji interesi djeteta biće od prvenstvenog značaja. Države-potpisnice uzimaju na sebe da osiguraju djetetu zaštitu i brigu koja je potrebna za njegovu dobrobit, uzimajući u obzir prava i dužnosti njegovih roditelja, zakonskih staratelja ili drugih pojedinaca zakonski odgovornih za njega, i da bi se ovo postiglo, preduzeće sve zakonske i upravne mjere. Države-potpisnice će osigurati da se institucije, službe i ustanove odgovorne za brigu o djeci i njihovu zaštitu pridržavaju standarda uspostavljenih od odgovarajućih vlasti, naročito u pogledu sigurnosti, zdravlja, u broju i prikladnosti njihovog osoblja kao i odgovarajućeg nadzora nad njima. Države-potpisnice se slažu da se obrazovanje djeteta usmjeri ka: (a) Razvoju dječije ličnosti, talenta i mentalnih i fizičkih sposobnosti do njihovih punih mogućnosti; (d) Pripremi djeteta za odgovoran život u slobodnom društvu, u duhu razumijevanja, mira, tolerancije, jednakosti.

25. Na osnovu sprovedenog postupka i dokumentacije Zaštitnik daje

PREPORUKU

Privatnom obrazovnom centru "XXX X" X:

- da ubuduće u vrtiću razvija mehanizam medijacije kako bi se eventualne nejasnoće i sukobi razrješavali kroz dijalog (između djece, uprave, vaspitača, roditelja-vaspitača).

- da kroz različite forme rada (razgovor, grupni rad i kreativne radionice i sl.) podstiču važnost prepoznavanja različitih načina reagovanja u konfliktima i da ukazuju na važnost aktivnog slušanja, uvažavanje različitih mišljenja i izražavanje potreba bez optuživanja;
- da rade na reuspostavljanju odnosa roditelj-direktor/ica, Vaspitač/nastavni, vaspitač/nastavnik – učenik;
- da formira Tim za zaštitu djece od nasilja i smanjenja vandalizma koji bi činili uprava vrtića (direktor), stručni saradnici i vaspitač/nastavnik koji je u neposrednom kontaktu s djetetom, kako bi se olakšala procedura pomoći djeci kada se posumnja da su izložena nekoj vrsti nasilja, kao i da se utvrde rizici i sprovode aktivnosti u odnosu na smanjenje štete kao posljedice nasilja.

Privatni obrazovni centar "XXX X" Podgorica, dužan je da u roku od 20 dana od dana prijema mišljenja Zaštitniku dostavi izvještaj o mjerama i radnjama preduzetim na izvršenju datih preporuka.

ZAMJENICA ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA
CRNE GORE
Snežana Mijušković

D-na:

-podnositeljki pritužbe XX;

-Ministarsvo prosvjete, nauke i inovacija na upoznavanje; adresa: Ul. Vaka Đurovića bb, Podgorica;

-XXXX" Podgorica; adresa: XX

-a/a